

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Определяне на Райони със значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/ в Дунавски район за басейново управление

Иван Каламеров

главен експерт в отдел “Планове за управление”

при дирекция „Планове и разрешителни“

Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район

май-юни 2013г.

Национална
Стратегическа
Референтна рамка
2007 – 2013

Проект “Разработване на планове за управление на риска от наводнения”,
приоритетна ос 1 на ОПОС 2007-2013 г., финансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд и национално съфинансиране

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Съдържание на презентацията:

- Методическа основа за определяне на РЗПРН;
- Представяне на определените проектни РЗПРН в Дунавски район за басейново управление;
- Проектни РЗПРН на територията на области Плевен и Ловеч, в речните басейни на реките Вит, Осъм, Искър и Видима.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Директива 2007/60/ЕС

- Определя законовата рамка за оценка и управление на риска от наводнения с цел намаляване на неблагоприятните последици за човешко здраве, стопанска дейност, околна среда и културно-историческо наследство;
- Транспонирана в националното законодателство с изменение на Закона за водите от 06.08.2010 г.;
- Три етапа на прилагане на Директивата:
 - Изготвяне на ПОРН, крайна фаза на което е определяне на РЗПРН;
 - Изготвяне на карти на заплахата и на риска от наводнения за РЗПРН;
 - Разработване на План за управление на риска от наводнения, включващ Програма от мерки за намаляване на риска от наводнения.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Предварителна оценка на риска от наводнения

- Задачата на ПОРН е на база на наличната информация да се извърши оценка на потенциалния риск от наводнения в района на басейново управление по отношение на човешко здраве, стопанска дейност, околна среда и културно-историческо наследство;
- Крайна фаза на ПОРН е определяне на РЗПРН /чл.5 от ДН и чл.146 г, ал.1 от Закона за водите/.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Предварителна оценка на риска от наводнения

- Набрана информация от общински администрации, други институции, исторически източници;
- 744 анализирани минали наводнения за Дунавски район, групирани в 391 бр. значими събития, възникнали в 336 населени места;
- 138 потенциални бъдещи наводнения, оценени като значими;
- Значимите минали и потенциални бъдещи наводнения от ПОРН - база за определяне на РЗПРН

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Определяне на РЗПРН в ДРБУ :

- Компетентен орган за определяне на РЗПРН в ДРБУ е Директора на БДУВДР-Плевен /чл.146 г., ал.1 от Закона за водите/;
- Идентифицирането на РЗПРН се основава на “**Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН**”, утвърдени от Министъра на околната среда и водите на основание чл.187, ал.2, т.6 от Закона за водите;
- Определените проектни РЗПРН в ДРБУ са резултат на изпълнена обществена поръчка с изпълнител: **Център за приложение на спътникови изображения РЕСАК**, в рамките на Проекта по ОПОС.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Технологичен процес на определяне на РЗПРН:

- Първи етап: Определяне на Предварителни РЗПРН;
- Втори етап: Прилагане на унифицирани критерии за класифициране на риска в три степени: нисък, среден и висок при определяне на РЗПРН.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Определяне на Предварителни РЗПРН:

- Използване на водосборите на всички реки на територията на БДУВДР-Плевен като полигонови обекти в ГИС;
- Интергриране на информационните слоеве със значими минали и потенциални бъдещи наводнения от ПОРН в една стандартизирана база данни;
- Прилагане на Правила за съседство и Правила на регионален принцип.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Правила за съседство:

- В един ПРЗПРН могат да бъдат включени значими наводнения само от един речен басейн;
- Изключване на ПРЗПРН, в които няма данни за значими минали и потенциални бъдещи наводнения, определени при ПОРН;

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Правила на регионален принцип:

- Правило за свързаност на събитията /обединяване на ПРЗПРН при наличие на населени места в тях - обект на едно и също наводнение/;
- Правило за обхват на населеното място /присъединяване на населено място, попадащо в границите на два ПРЗПРН към този, който е нагоре по течението на реката/;
- Правило за хомогенност на водосборите /обединяване на водосбори със сходни оттокообразуващи фактори/;
- Правило при наличие на комплексни язовири /изключване на населени места от ПРЗПРН, поради ретензионната способност на хидротехническите съоръжения/.

Проект “Разработване на планове за управление на риска от наводнения”,
приоритетна ос 1 на ОПОС 2007-2013 г., финансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд и национално съфинансиране

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Прилагане на унифицирани критерии за класифициране на риска, съгласно “Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН”:

№	Критерии по категории	Мерна единица	Нисък риск	Среден риск	Висок риск
Човешко здраве					
1	Засегнати (пострадали) жители	бр.	300	1500	3 000
2	Засегнати елементи от критичната инфраструктура или засегнати сгради с обществено значение (болници, училища; и др.)	бр.	1	3	6

Национална
Стратегическа
Референтна рамка
2007 – 2013

Проект “Разработване на планове за управление на риска от наводнения”,
приоритетна ос 1 на ОПОС 2007-2013 г., финансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд и национално съфинансиране

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Прилагане на унифицирани критерии за класифициране на риска при определяне на РЗПРН:

№	Критерии по категории	Мерна единица	нисък	среден	висок
Стопанска дейност					
4	Магистрала - I и II клас, жп, мостове, летища, преносни мрежи и друга линейна инф-а	бр.	1	5	10
5	Магистрала - I и II клас, жп, мостове, летища, прен.мрежи и друга линейна инф-а	м	1 000	5 000	10 000
6	Засегнати селскостопански площи	дка	6 000	30 000	65 000
7	Обобщена икон. стойност на щети	лв	700 000	3 000 000	7 000 000

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Прилагане на унифицирани критерии за класифициране на риска при определяне на РЗПРН:

№	Критерии по категории	Мерна единица	нисък	среден	висок
Околна среда					
8	Канализации на населени места - заустване на общински канализации или ГПСОВ	бр.	1	2	5
9	Засегнати защитени територии: питейни води, зони по ЗЗТ, Натура 2000	бр.	1	2	5
10	IPPC и SEVESO предприятия и др. (PRTR) от ИАОС, МОСВ, БД ивици	бр.	0	0	1

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Прилагане на унифицирани критерии за класифициране на риска при определяне на РЗПРН:

№	Критерии по категории	Мерна единица	нисък	среден	висок
Културно-историческо наследство					
11	Културно исторически паметници от ЮНЕСКО и национално значение	бр.	0	0	1

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Прилагане на унифицирани критерии за класифициране на риска при определяне на РЗПРН:

Определяне на риска по показатели:

- Извършва се оценка на местоположенията /населените места/ със значими наводнения, включени в ПОРН, като се определя степен на риск - “нисък”, “среден”, “висок”, съгласно праговите стойности на показателите от категориите човешко здраве, стопанска дейност, околна среда и културно наследство;
- В случай, че в едно местоположение са възникнали няколко наводнения, за всеки показател се взема максималната стойност на щетата.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Определяне на риска за всяка от категориите:
човешко здраве, стопанска дейност, околна среда и
културно-историческо наследство:

- Степента на риск за всяка от категориите съответства на най-високия риск, определен за показателите на съответната категория;

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Оценка и степенуване на риска по местоположение:

Определя се като комбинация от определения риск по категории при спазване на следните принципи:

- при висок риск, за която и да е от категориите, местоположението е във висок риск;
- при среден риск по три от категориите местоположението е във висок риск;
- при среден риск по две от категориите местоположението е във среден риск;
- при среден риск по две от категориите, когато те са човешко здраве и стопанска дейност местоположението е във висок риск;

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

- при среден риск по една от категориите и при нисък риск по останалите категории местоположението е в нисък риск, с изключение на случаите, когато е определен среден риск по категория човешко здраве.
- Крайната степен на риска за местоположение **не може да бъде по-ниска** от определената степен на риска по категория човешко здраве.
- В резултат: Определени са местоположения с нисък, среден или висок риск.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

- Изпълнителят извърши и преглед на областните и общинските планове за защита от бедствия за допълване на информацията от ПОРН с нови данни. Така базата данни бе актуализирана с населени места, които се разглеждат “под внимание” с основание да бъдат включени в РЗПРН.
- За част от населените места има данни за наводнения от ПОРН, но не би могла да се направи класификация на риска поради естеството на данните /липсва количественото им измерение/. Тези местоположения са отнесени като “без риск”.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Определяне на РЗПРН:

Извършва се на база определения риск на местоположенията от ПОРН.

Определянето на границите на РЗПРН се изготвя в два варианта, спрямо Методиката:

- РЗПРН, в които влизат само местоположения с висок риск;
- РЗПРН, в които влизат местоположения с висок и среден риск;

За ДРБУ са определени райони с **висок, среден и нисък риск**, което е повече от изискуемото, съгласно Методиката.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Детайлизиране на границите на РЗПРН и определяне на окончателни РЗПРН:

Извършва се на база на правила за определяне на начало и край на границите на РЗПРН:

Когато на границата на РЗПРН е разположено населено място, то в РЗПРН се включва цялото населено място с определен буфер от него в зависимост от:

- **тип на населеното място** - при по-големи населени места буферът е по-голям;
- **тип на заливната тераса** - при широки заливни тераси преди или след населеното място буферът е по-голям;

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

- тип и конфигурация на **налични елементи на риск**:

При наличие на големи предприятия, замърсители, индустриални зони, земеделски земи с интензивно земеделие, буферът обхваща и тях.

Буферът се определя по експертна оценка.

➤ След окончателно детайлизиране на границите на РЗПРН се преминава към създаване на техен линеен еквивалент, което е крайния вид на представяне на РЗПРН /централна линия на реките, включени в РЗПРН, дигитализирани по ортофото снимка/.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ В териториалния обхват на ДРБУ са определени общо 52 бр. проектни РЗПРН, от които:

- 22 бр. РЗПРН с висок риск;
- 2 бр. РЗПРН със среден риск;
- 28 бр. РЗПРН с нисък риск.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Река Вит:

В речния басейн на река Вит са обособени:

- 1 бр. РЗПРН с висок риск – при гр.Плевен;
- 4 бр. РЗПРН с нисък риск;
 - на река Вит при гр.Гулянци;
 - на река Вит между селата Торос и Ъглен;
 - на река Каменка при гр.Угърчин;
 - на река Вит при гр.Тетевен.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Река Осъм:

В речния басейн на река Осъм са обособени:

- 4 бр. РЗПРН с висок риск:
 - на река Осъм при гр.Летница;
 - на река Осъм при гр.Ловеч;
 - на река Осъм при гр.Троян;
 - на река Ломя при с.Бутово;
- 3 бр. РЗПРН със нисък риск;
 - на река Осъм при с.Муселиево;
 - на река Пелишатска бара между селата Одърне и Каменец;
 - на река Мечка при с.Асеново.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Река Искър:

В речния басейн на река Искър, на територията на област Плевен е обособен:

- 1 бр. РЗПРН с нисък риск:
 - на река Златна Панега, включващ населените места: с.Златна Панега, с.Румянцево, гр.Луковит, с.Радомирци, гр.Червен бряг и с.Чомаковци.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

➤ Река Янтра:

За река Видима в речния басейн на река Янтра, на територията на област Ловеч, при направената оценка на риска, гр.Априлци, с.Малиново и с.Дебнево са оценени като местоположения “без риск” – на база на представените ни данни.

Решения за
по-добър живот

МОСВ

БДУВДР

Европейски съюз

Проектът на РЗПРН е публикуван на интернет страницата на БДУВДР-Плевен на адрес: www.bd-dunav.org, в раздел **Управление на водите/ Управление на риска от наводнения**

Той е на разположение за обсъждане от заинтересованите страни за срок от два месеца.

През този период всеки може да изпраща до БДУВДР **мнения и предложения по публикувания проект на РЗПРН.**

Благодаря за вниманието!

- Иван Каламеров
- главен експерт в отдел “Планове за управление”
- при дирекция „Планове и разрешителни“
- Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район
- май-юни 2013г.

